

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-713802-V/12/AA

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, 18 lutego 2013 r.

Pan

BARTOSZ ARŁUKOWICZ

Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

W toku badania sprawy indywidualnej dotyczącej odmowy przyjęcia lekarza na staż podyplomowy przez szpital wpisany na listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych, ujawnił się problem natury generalnej - braku podstaw prawnych do zobowiązania tego szpitala do zawarcia umowy z lekarzem skierowanym do odbycia stażu podyplomowego przez okręgową radę lekarską.

Uchwałą z dnia 4 września 2012 r. Okręgowa Rada Lekarska skierowała lekarza do odbycia stażu podyplomowego w Powiatowym Szpitalu, jednakże dyrektor tego Szpitala odmówił przyjęcia lekarza na staż, powołując się na konflikt dykcji Szpitala z jego ojcem, będącym aktywnym działaczem związkowym. Interwencja Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie realizacji przez Szpital powołanej uchwały Okręgowej Rady Lekarskiej u Starosty Powiatu oraz Marszałka Województwa nie przyniosła oczekiwanych rezultatów (kopie wystąpień w załączeniu). Starosta stwierdził, że w świetle obecnie obowiązujących przepisów, „uchwała okręgowej rady lekarskiej kierującej lekarza do odbycia stażu nie jest wiążąca dla podmiotu leczniczego, do którego jest lekarz kierowany”, a „skoro staż odbywany jest na podstawie umowy o pracę (...), to druga strona tego stosunku prawnego nie może być pozbawiona swobody kontraktowania, a więc decydowania o zawarciu umowy o pracę” (kopia pisma z dnia 31 października 2012 r. w załączeniu). Marszałek Województwa uznał wprawdzie, że „podmiot uprawniony do prowadzenia stażu podyplomowego odmawiając zawarcia umowy z lekarzem stażystą działa bezprawnie”, ale jednocześnie stwierdził, że „wyegzekwowanie obowiązku zawarcia umowy z lekarzem stażystą nie znajduje się w kompetencjach Marszałka Województwa” (kopia pisma z dnia 9 stycznia 2013 r. w załączeniu).

W mojej ocenie, postępowanie dyrektora Szpitala oraz pogląd prezentowany przez Starostę Powiatu budzi wątpliwości w świetle przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634 ze zm.), która w art. 15 stanowi, że „okręgowa rada lekarska, w drodze uchwały, w porozumieniu z marszałkiem województwa, kieruje do odbycia stażu na obszarze swojego działania lekarzy, lekarzy dentystów, którym przyznała ograniczone prawo wykonywania zawodu i których wpisała na listę członków izby”, a „marszałek województwa w porozumieniu z właściwą okręgową radą lekarską ustala listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych” (ust. 6a i ust. 6). Organizacja, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego przez absolwentów studiów lekarskich i lekarsko-dentystycznych będących obywatelami polskimi, zamierzających wykonywać zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze województwa (...), jest zadaniem marszałka województwa z zakresu administracji rządowej (ust. 4).

W myśl przepisów powołanej ustawy, dysponentem miejsc stażowych dla lekarzy jest samorząd lekarski, który w porozumieniu z marszałkiem województwa kieruje lekarza do odbycia stażu w konkretnym podmiocie leczniczym. Szpital znajdujący się na liście podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych nie jest zwykłym pracodawcą i nie może dowolnie dysponować przyznanymi mu przez marszałka województwa miejscami stażowymi. Ponadto, lekarz odbywa staż podyplomowy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas określony, w celu przygotowania zawodowego obejmującego realizację programu stażu podyplomowego, a nie na podstawie zwykłej umowy o pracę opartej o zasadę swobody zawierania umów (art. 15 ust. 3d). Jedynym powodem odmowy zawarcia przedmiotowej umowy może być brak miejsc dla stażystów w podmiocie uprawnionym do prowadzenia staży podyplomowych. W tym jednak przypadku - zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2012 r. w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2012 r., poz. 1082) - kierując lekarza, lekarza dentystę do odbycia stażu, okręgowa rada lekarska uwzględnia w kolejności lekarzy i lekarzy dentystów, którzy mają stałe miejsce zamieszkania na obszarze działania okręgowej rady lekarskiej i ukończyli studia z kolejno najwyższą średnią oceną.

W przepisach ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty brak jednakże wyraźnej normy prawnej, na podstawie której możliwe byłoby skuteczne zobowiązanie podmiotu wpisanego na listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych, do zawarcia umowy z lekarzem skierowanym do odbycia stażu podyplomowego przez okręgową radę lekarską.

Podstawy takiej nie stanowi bowiem przepis ustawy, zgodnie z którym wojewoda sprawuje nadzór nad odbywaniem stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów oraz w zakresie spełniania przez podmioty prowadzące staż wymagań i warunków ustalonych w ustawie, i w ramach tego nadzoru jest uprawniony m. in. do wydawania zaleceń pokontrolnych oraz wnioskowania do marszałka województwa o skreślenie podmiotu z listy podmiotów uprawnionych do prowadzenia staży podyplomowych (art. 15 ust. 6b i 6c). Przepis ten dotyczy warunków odbywania i realizacji stażu podyplomowego a nie procedury kierowania lekarzy na staż.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w podnoszonej sprawie oraz rozważenie potrzeby stosownego doprecyzowania przepisów ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty w omawianym zakresie.

Załącz.: 4

Łezus porochowienie

Janusz Jipsow